

OPTAG AF STUDERENDE PÅ UNIVERSITETERNE

Maj 2026

Det danske optagelsessystem

Det danske optagelsessystem til videregående uddannelser er et centralt organiseret system, der hvert år fordeler omkring 85.000 ansøgere på tværs af universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier. Systemet administreres gennem Den Koordinerede Tilmelding (KOT), som fungerer via portalen Optagelse.dk. Her søger alle ansøgere – uanset uddannelsestype – om optagelse inden for de fastsatte frister. Systemet bygger på princippet om fri og lige adgang, hvor alle med en adgangsgivende eksamen kan søge, og hvor udvælgelsen sker efter nationale regler og institutionernes egne kriterier.

Optagelsen foregår gennem to hovedspor, kvote 1 og kvote 2. Kvote 1 er den mest direkte adgangsvej og baserer sig udelukkende på ansøgerens karaktergennemsnit fra en adgangsgivende eksamen og fagspecifikke krav som f.eks. Matematik A. Kvote 2 giver mulighed for optagelse på baggrund af en bredere vurdering af ansøgerens kvalifikationer. Her kan institutionerne inddrage elementer som optagelsesprøver, motiverede ansøgninger, relevante fag, erhvervs erfaring eller andre aktiviteter.

Optag på Universiteterne

I 2025 modtog universiteterne ca. 47.000 førsteprioritetsansøgninger, hvoraf omtrent 19.500 førsteprioritetsansøgninger blev behandlet i kvote 2.

På cirka halvdelen af universiteternes uddannelsesudbud blev alle kvalificerede ansøgere optaget, mens 6,6 procent havde adgangskvotienter over ti og 14,7 procent havde adgangskvotienter over ni.

En række universitetsuddannelser modtog markant flere ansøgninger end der er pladser – f.eks. modtog bacheloruddannelserne i psykologi på universiteterne i alt 9.766 ansøgninger (alle prioriteter), hvor kun 902 blev optaget. Medicinuddannelsen modtog i alt 13.589 ansøgninger, mens 1.845 blev optaget.

Danske Universiteter mener, at

- vi i dag har et velfungerende optagelsessystem, som både er effektivt og økonomisk
- hvis der ønskes ændringer på optagelsessystemet, så skal karakterer som sorteringsmetode af de fleste ansøgere fortsat bevares
- kvote 2 kan udgøre en lidt større del af optaget end tilfældet er i dag for at skabe bredere veje til de videregående uddannelser.

Principelle overvejelser og uddybelse af Danske Universiteters holdninger

Et velfungerende optagesystem skal:

- understøtte et sammenhængende uddannelsessystem
- opleves retfærdigt og gennemsigtigt af både dem, der får adgang til en søgt uddannelse og dem, der afvises
- inkludere hensyn til ansøgernes faglige forudsætninger for at gennemføre uddannelsen
- være gennemskueligt, let tilgængeligt og forståeligt for ansøgere og omgivende samfund
- indeholde en ekstra chance for dem, der ikke indfrie deres faglige potentiale på en ungdomsuddannelse
- være effektivt og økonomisk, så sparsomme uddannelsesmidler anvendes på selve uddannelsen.

Med baggrund i ovenstående ønsker Danske Universiteter at bevare karakterer som sortering af de fleste ansøgere i optagelsessystemet, fordi:

- karaktererne er resultatet af kyndige gymnasielæreres vurderinger igennem tre år
- optagekriteriet er transparent både for ansøgere, uddannelsesinstitutioner og det omgivende samfund
- karakterer er en god prædiktor for studiesucces målt som gennemførelse, gennemførelsestid og overgang til arbejdslivet
- optag på baggrund af karakterer skævrider i mindre grad den sociale mobilitet sammenlignet med blandt andet test og interviews
- et effektivt optagesystem med få fejl giver lave omkostninger
- der er rige muligheder for at få en studieplads på en videregående uddannelse med en studentereksamen.

Danske Universiteter foreslår en lidt større kvote 2, fordi:

- det er vigtigt at have et optagesystem, der giver en ekstra chance
- der skal være plads til at eksperimentere med forskellige optagemetoder
- der er behov for at skabe bredere veje til de videregående uddannelser.

Danske Universiteter ønsker desuden, at karakterer fra gymnasiale suppleringskurser af nye fag eller til et højere niveau bør medregnes i det adgangsgivende karaktergennemsnit som bruges i kvote 1. Dette dels for at forebygge, at elever spekulerer i en studieretning og fravælger fag, der opleves særligt svære, dels for også at give en ekstra chance i kvote 1.